

Introduktion

Angst, depression, ADHD og autisme er blandt de funktionsnedsættelser, som hver femte elev på erhvervsuddannelser har. Eller snarere *mindst* hver femte. For statistikken afspejler alene diagnoser, der kræver hospitalsbehandling, så f.eks. elever med ordblindhed tæller ikke med.

Elever med funktionsnedsættelser har større risiko for aldrig at færdiggøre deres erhvervsuddannelse. De falder oftere fra i såvel grundforløbet som hovedforløbet og har derfor brug for ekstra støtte i bl.a. elevpladssøgningen¹.

Undervisningsforløbet her tilbyder en måde at igangsætte den støtte. Forløbet kaldes 'Det gode match', fordi det hviler på en grundlæggende præmis om, at trivsel og fastholdelse på en læreplads kræver et godt match mellem på den ene side elevens egne kvalifikationer, styrker og behov, og på den anden side lærepladsens opgaver, arbejdsforhold og forventninger.

Det gælder alle elever. Og især elever med funktionsnedsættelser.

Præmissen om det gode match betyder ikke, at elever kan stille krav om hvad som helst på en læreplads. Men heller ikke, at de bare skal og må tilpasse sig. For med en funktionsnedsættelse kan der være nødvendige og legitime behov netop pga. funktionsnedsættelsen, som lærepladsen er nødt til at kunne og ville imødekomme.

Det vil mange arbejdsgivere gerne, viser viden fra beskæftigelsesområdet². De ved bare ikke nødvendigvis hvordan. Derfor må skolen og elever med funktionsnedsættelser i fællesskab kunne forklare behovene og anvise måder at støtte på som oplæg til dialog med virksomheden. Det hjælper 'Det gode match' til at kunne.

Forløbet består af i alt syv moduler. De første fem er rettet mod gruppeundervisning af alle elever – både med og uden funktionsnedsættelser, så både skolen og eleverne selv får mulighed for også at opdage evt. ikke (er-)kendte funktionsnedsættelser. De sidste to moduler retter sig mod individuel vejledning og støtte specifikt til elever med funktionsnedsættelser.

¹ [Ligebehandling af elever med handicap på erhvervsskoler](#)

² [Video: Barrierer i beskæftigelsesindsatsen](#)

Til hvert modul på 'Det gode match' er der udviklet elevopgaver og en dertilhørende video med baggrundsviden til eleverne om modulets fokusområde. I vejledningen her forklares, hvordan undervisningen kan tilrettelægges. Det foreslåede tidsforbrug pr. modul er alene et estimat, der justeres afhængig af undervisningens rammer og behovet hos en aktuell elevgruppe. Det er dog afgørende, at modulernes rækkefølge fastholdes, da indholdet bygger videre på den forudgående læring. Indholdet er følgende:

Modul 1: Det gode match

– præmissen om det gode match etableres, og eleverne undersøger indledningsvist egne ønsker og præferencer for at trives på en læreplads.

Modul 2: Styrker og kvalifikationer

– eleverne udpeger egne styrker og personlige kvalifikationer for at vide, hvad de kan tilbyde en læreplads og kunne undersøge, om de passer til arbejdsforhold og forventninger på en mulig læreplads.

Modul 3: Lærepladsen

– eleverne får viden om, hvordan de leder efter mulige lærepladser og analyserer en virksomheds krav og forventninger samt opdager, hvad der måske bliver svært for dem på en konkret læreplads.

Modul 4: Udfordringer og behov

– eleverne får indsigt i egne nødvendige behov, som skal imødekommes for at trives på en læreplads. De får og udvikler idéer til, hvordan sådanne behov kan håndteres.

Modul 5: Sælg dig selv

– eleverne formulerer en salgstale, der præsenterer dem, deres styrker og kvalifikationer for en mulig læreplads. De forbereder sig også på at kunne fortælle om evt. egne behov og løsningsforslag.

Modul 6: Funktionsnedsættelser

– eleven får indsigt i, at funktionsnedsættelser kan kræve ekstra støtte på en læreplads for at trives og undersøger, hvilke udfordringer deres egen funktionsnedsættelse giver dem.

Modul 7: Støttemuligheder

– eleven får viden om SPS og undersøger yderligere egne konkrete udfordringer og behov som forberedelse til at mødes med skolens SPS-vejleder og evt. lærepladskonsulent.

God fornøjelse med 'Det gode match'.

FAKTA

'Det gode match' er produceret i 2024 af SUMH, Sammenslutningen af Unge Med Handicap, i forbindelse med projektet 'Erhvervsuddannelser for alle', der er finansieret af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, STUK. Undervisningsforløbet er udviklet i dialog med Nordsjællands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser samt EUC Nordvest.

Modul 1: Det gode match

Modulets formål

Eleverne forstår grundidéen om, at trivsel på en læreplads kræver, at man finder et 'godt match'. Det betyder, at egne ønsker, styrker og vigtige behov går hånd i hånd med virksomhedens opgaver, arbejdsforhold og forventninger. Eleverne forstår, at de på nogle områder selv skal tilpasse sig lærepladsen, fordi alt ikke kan fungere 100 % fra første dag – men også, at det ikke fungerer at gå på kompromis med væsentlige behov for at passe ind.

Læringsmål

- Eleverne ved, hvad 'det gode match' betyder
- Eleverne kan nævne tre ønsker til en kommende læreplads, der er afgørende for, at de trives og kan løse lærepladsens opgaver.

Forberedelse

- Adgang til internet
- Projektor med lyd til visning af film
[Find filmen til modul 1 her](#)
- Læs og kopier opgaven 'Den perfekte læreplads' til alle elever.

Didaktiske overvejelser

Modulet kræver en dobbeltlektion eller deles over to lektioner, så alle elever kan nå at få hjælp i opgaven, hvis de har brug for det.

Vær opmærksom på, at opgavens spørgsmål om 'Arbejdsforhold' er afgørende for, at eleverne kan spore sig ind på behov og barrierer, der kan stå i vejen for at få en god læreplads. Hjælp eleverne med at forstå betydningen af svarmulighederne og giv eksempler i forhold til deres fag. Gør det individuelt eller i plenum afhængig af, hvor stor klassens tvivl er. Understreg at eleverne til sidst skal prioritere deres tre vigtigste og nødvendige ønsker ift. trivsel, så de ikke får opfattelsen af, at lærepladser er et 'tag-selv-bord', men omvendt også ved, at der kan være områder, man skal tage hensyn til, for at kunne fuldføre læretiden.

Sørg for at prioritere tid til fælles opsamling, så i hvert fald enkelte elever deler eksempler på svar. Formålet er, at eleverne opdager, at alle har nogle aspekter, der er væsentlige for egen trivsel – det er særlig vigtigt for elever med udfordringer og evt. funktionsnedsættelser.

Vær meget opmærksom på elever, der i opgaven svarer 'nej' eller 'i tvivl' til spørgsmålet om, hvorvidt deres uddannelse passer til deres interesser. Hold øje med det undervejs i det individuelle arbejde eller bed alle elever aflevere en post-it med navn og svar på spørgsmålet i en kasse, når lektionen slutter. Så skal de ikke over for kammeraterne give udtryk for en tvivl, der potentielt er sårbar. Sørg for at du selv, en studievejleder eller lærer, eleven har tillid til, taler med vedkommende om, hvad der ligger til grund for svaret 'nej' eller 'i tvivl'. Det kan f.eks. handle om, at de er usikre på, om de kan leve op til kravene og har behov, der skal understøttes af lærepladsen, hvilket er i fokus på modul 4, 6 og 7. Det kan også være, at eleven skal skifte uddannelse og har brug for støtte til, hvad de er motiveret for og interesseret i.

Husk, at modulerne bygger ovenpå hinanden, så alle elever skal se filmen og færdiggøre opgaven på modul 1 for at få udbytte af de følgende moduler. Hvis elever er fraværende eller ikke når at blive færdige, skal de digitalt have adgang til film og opgave og forberede sig på egen hånd eller i evt. lektiecafé.

Modul 1	Procesbeskrivelse	Tid
Rammesætning	<p>Forklar, at eleverne skal i gang med et forløb på fem lektioner, der hjælper til at kunne søge en god læreplads, hvor eleverne trives, fordi lærepladsen passer til deres muligheder og behov.</p> <p>Fortæl, at de først skal se en film, derefter lave en opgave og til sidst dele, hvad de finder ud af i opgaven.</p>	5 min
Film	<p>Sæt <u>filmen</u> i gang.</p> <p><i>(Filmen beskriver, hvad 'det gode match' er, og hvorfor det er vigtigt for at kunne trives på en læreplads.)</i></p>	12 min
Individuel opgave	<p>Uddel <u>opgaven</u>, og fortæl, hvor lang tid eleverne har til den. Fortæl, at opgaven består af fem spørgsmål, hvor de skal vælge svar, der passer dem og evt. tilføje andre svar om nødvendigt.</p> <p>Forklar, at eleverne på baggrund af svarene skal overveje, om de er i gang med en uddannelse, der passer til deres interesser eller ej.</p> <p>Derefter skal eleverne prioritere, hvilke tre ønsker til en læreplads, der er mest afgørende for, at de kan trives, og overveje, hvilke problemer det kunne give, hvis de tre vigtigste ønsker ikke bliver opfyldt.</p>	30 min
Evt. pause eller slut lektion 1		
Fælles opsamling	<p>Bed eleverne på skift dele eksempler på deres vigtigste ønsker til en læreplads, og spørg, hvorfor netop de svar er vigtige, og hvad der sker, hvis ønskerne ikke opfyldes.</p> <p>Spørg så mange elever som muligt. Hør også eksempler fra elever, som ikke af sig selv tager initiativ til at dele. Undlad at værdilade svarene – det væsentlige er, at de finder dem og kan argumentere for svarenes vigtighed.</p>	20 min
Tjek ud	<p>Bed eleverne bruge 1 minut på selv at overveje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er det vigtigste, du har lært i dag? • Hvordan kan det bruges, når du søger læreplads? <p>Lad så et par elever dele deres svar i plenum.</p> <p>Mind om, at eleverne skal færdiggøre opgaven 'Den perfekte læreplads' til næste gang, fordi svarene skal bruges senere.</p> <p>Fortæl, at næste gang skal I arbejde med styrker. Sig tak for i dag.</p>	10 min

Modul 2: Styrker

Modulets formål

Eleverne sætter ord på deres stærke og svage sider for at kunne vurdere, om en potentiel læreplads passer til dem og for at have noget at fortælle om sig selv til en jobsamtale. Som ønsket bieffekt kan eleverne få større selvtillid af at identificere egne stærke sider.

Læringsmål

- Eleverne kender deres tre vigtigste personlige kvalifikationer
- Eleverne kender deres fem største styrker
- Eleverne kender deres to vigtigste svage sider.

Forberedelse

- Adgang til internet
- Projektor med lyd til visning af film [Find filmen til modul 2 her](#)
- Læs og kopier opgaven 'Mine styrker og personlige kvalifikationer' til alle elever
- Inddel evt. eleverne i makkerpar/grupper (se didaktiske overvejelser).

Didaktiske overvejelser

Modulet kræver en dobbelt-lektion eller deles over to lektioner, så alle elever kan nå at få hjælp i opgaven, hvis de har brug for det.

I modulets film forklares personlige kvalifikationer som det, man er god til at *gøre*, ubesværet og uden ydre motivation. Styrker forklares som det, man naturligt og ubesværet *er* i mange sammenhænge. Det er ikke afgørende, at eleverne specifikt forstår denne skelnen mellem *gøren* og *væren*, men at de herigennem får et større repertoire af positive ord, der beskriver dem selv. Det er særlig vigtigt for elever med lav selvtillid. Tilføj evt. selv andre relevante personlige kvalifikationer inden for elevernes fag/branche.

Vær opmærksom på, at nogle elever har behov for støtte til at komme i gang, fordi de endnu ikke kender sig selv så godt eller er uvante med at fremhæve, hvad de er gode til. Imens du hjælper enkelte i gang, kan andre f.eks. arbejde sammen med en makker eller gruppe, så eleverne hjælpes til at se, hvad de er gode til. Hvis nogle omvendt bliver hurtigt færdige med at udpege personlige kvalifikationer/styrker, kan de dele deres svar med en anden elev og fortælle om situationer, hvor en eller flere kvalifikationer og styrker viste sig eller blev brugt. Eleverne kan også spørge hinanden, om de genkender kvalifikationer/styrkerne hos deres klassekammerat.

Hvis der er tid og du vurderer, at alle dine elever kan fortælle om situationer, hvor en styrke/kvalifikation blev brugt, kan du bede dem gå rundt i lokalet og finde en makker at tale med. Marker med en lyd eller klokke, når de skal finde en ny makker og fortælle om en ny styrke/kvalifikation. Sørg alternativt for at bruge tid på fælles opsamling, så eleverne øver sig i at fortælle om deres kvalifikationer og styrker. Det kan styrke deres selvtillid og inspirere til at sætte andre ord på sig selv.

Husk, at modulerne bygger ovenpå hinanden, så alle elever skal se filmen og færdiggøre opgaven på modul 1 for at få udbytte af de følgende moduler. Hvis eleverne er fraværende eller ikke når at blive færdige, skal de digitalt have adgang til film og opgave og forberede sig på egen hånd eller i evt. lektiecafé.

Modul 2	Procesbeskrivelse	Tid
Rammesætning	<p>Forklar, at i dag skal eleverne undersøge deres styrker og stærke sider, fordi de er gode at kende, når man skal søge læreplads. Fortæl, at det både er en måde 'at sælge sig selv' og en måde at få større selvtillid og føle sig kvalificeret.</p> <p>Forklar, at I først skal se film, og at eleverne bagefter får en opgave med at finde egne styrker og kvalifikationer.</p>	5 min
Film	<p>Sæt <u>filmen</u> i gang.</p> <p><i>(Filmen beskriver, at alle har styrker, der viser, hvilke sammenhænge vi passer til, og som man ofte bliver spurgt til. Derudover forklarer den forskellen på kvalifikationer og styrker.)</i></p>	7,5 min
Individuel opgave – kvalifikationer	Uddel <u>opgaven</u> , og fortæl, hvor lang tid eleverne har til den. Fortæl, at de skal krydse af ved mindst tre personlige kvalifikationer og mindst en kvalifikation, de ikke har.	15 min
Fælles opsamling	<p>Bed eleverne på skift dele eksempler på deres personlige kvalifikationer. Spørg, hvordan de bruger dem, eller i hvilke situationer kvalifikationerne viser sig i praksis.</p> <p>Spørg så mange elever som muligt. Hør også eksempler fra elever, der ikke af sig selv tager initiativ til at dele.</p>	15 min
<i>Evt. pause eller slut lektion 1</i>		
Individuel opgave – styrker	Bed eleverne fortsætte med opgaven og vælge styrker blandt de 24 eksempler, så de finder deres fem største styrker og deres to svage sider.	25 min
Fælles opsamling	<p>Bed eleverne på skift dele eksempler på deres styrker. Spørg f.eks. hvordan de bruger dem eller i hvilke situationer, de viser sig i praksis.</p> <p>Spørg så mange elever som muligt. Hør også eksempler fra elever, der ikke af sig selv tager initiativ til at dele.</p>	10 min
Tjek ud	<p>Bed eleverne bruge 1 minut selv på at overveje: Hvad er det vigtigste, du har lært i dag? Hvordan kan det bruges, når du søger læreplads?</p> <p>Lad et par elever dele deres svar i plenum.</p> <p>Mind om, at eleverne skal færdiggøre opgaven til næste gang, fordi svarene skal bruges senere.</p> <p>Fortæl at næste gang skal undersøge, hvad en læreplads kræver og forventer. Sig tak for i dag.</p>	5 min

Modul 3: Lærepladsen

Modulets formål

Eleverne får viden om, hvor og hvordan de konkret finder mulige lærepladser og en metode til at skaffe viden om krav og forventninger på en specifik læreplads. Det hjælper til at vide, om lærepladsen kan blive 'et godt match', fordi eleverne kan leve op til kravene og passe ind i virksomheden.

Læringsmål

- Eleverne kender relevante steder at lede efter lærepladser i deres fag
- Eleverne får viden om opgaver, efterspurgte kvalifikationer, arbejdsforhold, praktiske forhold og andet relevant for en konkret læreplads
- Eleverne kortlægger, hvilke af disse krav og forventninger de kan leve op til, og hvilke de har svært ved
- Eleverne formulerer evt. spørgsmål til en mulig læreplads om opgaver, efterspurgte kvalifikationer, arbejdsforhold og praktiske forhold.

Forberedelse

- Adgang til internet
- Projektor med lyd til visning af film
[Find filmen til modul 3 her](#)
- Læs og kopier opgaven 'Lærepladsens krav og forventninger' til alle elever
- Find specifikke web-adresser, hvor det er relevant for dine elever at søge efter mulige lærepladser. Eller find eksempler på relevante virksomheder fra andre steder i landet, som eleverne kan bruge til at analysere en mulig læreplads. Eller inviter en virksomhed på besøg, der kan give eleverne specifik viden om en læreplads i deres fag.

Didaktiske overvejelser

Modulet kræver en dobbelt-lektion eller deles over flere lektioner, så alle elever kan nå at finde jobopslag/få viden om en konkret læreplads samt nå at undersøge dens krav og forventninger.

Modulets film bruger et eksempel med en anlægsgartner-elev til at illustrere metoden til at undersøge en mulig læreplads. Hjælp eleverne til at forstå, at selvom det er et andet fag end deres, skal de fokusere på metoden. Nævn og forklar det både inden filmen og igen, når den er færdig. Det er vigtigt, at 'den forkerte branche' ikke bliver en barriere for, at eleverne kan lytte efter og forstå metoden.

Opgaven på modul 3 kræver, at eleverne har konkret viden om krav og forventninger på en mulig læreplads i deres fag. Hjælp dem meget specifikt med, hvilke web-adresser de kan søge efter mulige lærepladser. Find selv eksempler på jobopslag, de kan bruge. Eller inviter en lokal virksomhed på besøg for at fortælle om deres læreplads. Særligt elever med udfordringer og lav selvtillid har behov for at vide meget konkret, hvilke handlinger skridt-for-skridt de skal foretage i lærepladssøgningen.

Brug tid på at sikre, at alle elever løser den individuelle opgave – typisk vil elever med udfordringer 'putte sig' for at undgå at vise, at de ikke kan.

Husk, at modulerne bygger ovenpå hinanden, så det er afgørende, at alle elever har en læreplads-analyse færdig for at få udbytte af de følgende moduler. Hvis elever er fraværende eller ikke når at blive færdige, skal de digitalt have adgang til film og opgave og forberede sig på egen hånd eller i evt. lektiecafé.

Modul 3	Procesbeskrivelse	Tid
Rammesætning	<p>Forklar, at i dag skal eleverne arbejde med en metode til at undersøge, hvad en konkret læreplads kræver og forventer af dem. Fortæl, at eleverne skal bruge deres viden om sig selv fra modul 1 og 2 til at opdage, hvilke krav og forventninger på lærepladsen de godt kan klare, og hvad der er svært for dem.</p> <p>Forklar, at I først skal se en film om, hvordan man kan finde lærepladser og undersøge dem. Herefter skal eleverne selv undersøge en konkret læreplads med metoden, der gennemgås i filmen.</p>	5 min
Film	<p>Sæt <u>filmen</u> i gang.</p> <p><i>(Filmen beskriver, hvor man kan finde læreplads og gennemgår en metode til at undersøge en læreplads via et eksempel på en anlægsgartnerrelev.)</i></p>	9 min
Individuel opgave	<p>Uddel <u>opgaven</u>, og fortæl, hvor lang tid eleverne har til den. Fortæl, at de først skal finde et jobopslag og herefter undersøge, hvad de kan, og hvad de får svært ved på den læreplads. Alternativt udleverer du jobopslag eller beder eleverne forberede spørgsmål til besøg af en virksomhed. Mind eleverne om, at de har viden om, hvad de er gode til fra modul 2, og deres vigtigste ønsker fra modul 1.</p> <p>Hvis I får besøg af en virksomhed, så laver eleverne deres individuelle undersøgelse af lærepladsen senere på baggrund af svar fra besøget.</p>	45-90 min
Fælles opsamling	<p>Bed eleverne dele eksempler fra deres individuelle arbejde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke krav og forventninger på lærepladsen kan du godt klare? • Hvad kan blive svært for dig? • Hvad har du evt. brug for at spørge en læreplads om? <p>Spørg så mange elever som muligt. Hør også eksempler fra elever, der ikke af sig selv tager initiativ til at dele.</p>	15-30 min
Tjek ud	<p>Bed eleverne selv bruge 1 minut på at overveje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er det vigtigste, du har lært i dag? • Hvordan kan det bruges, når du søger læreplads? <p>Lad et par elever dele deres svar i plenum.</p> <p>Mind om, at eleverne skal færdiggøre en lærepladsanalyse til næste gang, hvor de skal finde løsninger på det som er svært. Sig tak for i dag.</p>	25 min

Modul 4: Udfordringer og behov

Modulets formål

Eleverne forstår, at det er vigtigt at kende egne udfordringer og behov for at tage stilling til, om en konkret læreplads er 'et godt match', hvor de kan trives. Eleverne får også inspiration til, hvordan de selv og i samarbejde med en læreplads kan finde løsninger på nødvendige behov.

Læringsmål

- Eleverne ved, at trivsel kræver, at de både kan fungere fagligt, socialt og personligt på en læreplads
- Eleverne kender specifikke udfordringer de selv kan få på en læreplads
- Eleverne har idéer til, hvordan egne vigtige udfordringer kan løses.

Forberedelse

- Adgang til internet
- Projektor med lyd til visning af film
[Find filmen til modul 4 her](#)
- Læs og kopier opgaven 'Udfordringer, behov og løsninger' til alle elever
- Find flere idéer til typiske udfordringer i elevernes specifikke fag og idéer til at håndtere dem (se evt. filmen for at forstå hvordan)
- Inddel eleverne i grupper a 4-5 personer til arbejdet med casen om Andreas.

Didaktiske overvejelser

Modulet kræver en dobbeltlektion eller flere lektioner, så alle både når at finde løsninger til casen med Andreas og løsninger til egne udfordringer.

Modulets film giver eksempler på, hvordan man kan løse udfordringer på en læreplads. Hjælp eleverne med at 'oversætte' det til deres fag ved evt. at præsentere andre relevante løsninger efter filmen.

Sammensæt grupper til casen om Andreas ud fra, at eleverne sammen kan udvikle idéer til løsninger, så ingen risikerer at blive fravalgt, som hvis de selv skulle finde grupper. Når I samler op på gruppearbejdet, skriver du elevernes idéer til Andreas på whiteboard/flip-over, så det bliver et idé-katalog, de kan bruge som inspiration til at finde løsninger på egne udfordringer.

Nogle elever har behov for støtte i den individuelle opgave. Opsøg dem og spørg f.eks. 'Hvad har du fundet ud af?' Det er især afgørende, at elever med større udfordringer får indblik i mulige løsninger for at kunne finde 'et godt match' på en læreplads og ikke blot håbe på, at 'det går nok'! Mind om, at det faktisk er positivt at opdage sine udfordringer, fordi det forebygger problemer og øger sandsynligheden for at kunne trives.

Imens du hjælper enkelte elever, kan andre arbejde med en makker eller gruppe. Brug evt. en enkelt elevs udfordringer som eksempel i plenum, så klassen hjælper med at finde udfordringer/løsninger og øver metoden, før de selv skal bruge den. Vælg en elev, som tør dele sin sårbarhed i klassen.

På modul 4 bliver det typisk tydeligt, hvis nogle elever har store udfordringer og behov – f.eks. pga. en funktionsnedsættelse. De har gavn af modul 6 og 7. Tal med dem om, hvornår og hvordan det kan foregå. Vær diskret og gør det efter undervisningen, da det er sårbart at blive udpeget som 'anderledes'.

Husk, at modulerne bygger ovenpå hinanden, så alle elever skal se filmen og færdiggøre opgaven for at få udbytte af de følgende moduler. Hvis elever er fraværende eller ikke når at blive færdige, skal de digitalt have adgang til film og opgave og forberede sig på egen hånd eller i evt. lektiecafé.

Modul 4	Procesbeskrivelse	Tid
Rammesætning	Forklar, at i dag skal eleverne undersøge, hvordan man finder løsninger på det, der er så svært og udfordrende på en læreplads, at man ikke kan klare det. Med løsningerne kan lærepladsen måske alligevel blive et godt match. Fortæl, at I først skal se film, derefter arbejde med en case og til sidst undersøge egne udfordringer, behov og løsninger.	5 min
Film	Sæt <u>filmen</u> i gang. <i>(Filmen beskriver, hvad behov er, og at udfordringer på en læreplads nogle gange kan løses ved at ændre på arbejdsforhold eller adfærd. Filmen giver eksempler på løsninger og lægger op til arbejdet med casen om Andreas og derefter elevernes egen situation)</i>	8 min
Gruppearbejde	Uddel <u>opgaven</u> , og bed eleverne finde idéer til, hvordan anlægsgartner-eleven Andreas måske kan løse sine udfordringer på en læreplads.	20 min
Fælles opsamling	Bed grupperne på skift fortælle deres idéer til Andreas' løsninger. Skriv det på tavlen som et idé-katalog til det individuelle arbejde.	15 min
<i>Evt. pause eller slut lektion 1</i>		
Individuel opgave	Forklar, at eleverne nu skal finde deres egne udfordringer og idéer til løsninger på en konkret læreplads. Mind dem om, at de kan låne fra jeres fælles idékatalog.	40 min
Tjek ud	Bed eleverne selv bruge 1 minut på at overveje: <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er det vigtigste, du har lært i dag? • Hvordan kan det bruges, når du søger læreplads? Lad et par elever dele deres svar i plenum. Mind om, at eleverne skal færdiggøre opgaven med deres udfordringer og idéer til løsninger, for det skal bruges senere i lærepladssøgningen. Fortæl, at næste gang skal I arbejde med, hvordan man fortæller om sig selv til en arbejdsgiver. Sig tak for i dag.	5 min

Modul 5: Sælg dig selv

Modulets formål

Eleverne lærer at præsentere sig for en virksomhed via en salgstale, der fremhæver deres styrker og kvalifikationer, som passer til lærepladsens krav og forventninger. Eleverne forbereder sig også på at kunne fortælle om egne evt. behov og forslag til løsninger.

Læringsmål

- Eleverne kender krav og metode til at lave en salgstale
- Eleverne har en salgstale til en konkret mulig læreplads
- Eleverne har formuleret, hvordan de vil fortælle om mindst et vigtigt behov og foreslå løsninger på at håndtere det.

Forberedelse

- Adgang til internet
- Projektor med lyd til visning af film [Find filmen til modul 5 her](#)
- Læs og kopier opgaven 'Formidling: sælg dig selv' til alle elever
- Evt. forbered din egen salgstale via metoden, så du kan give et eksempel med relevans for elevernes fag/branche.

Didaktiske overvejelser

I modulets film nævnes et eksempel på en salgstale fra en person, der arbejder som underviser. Hvis du vurderer, at dine elever har behov for et eksempel, der knytter an til deres fag/branche, så giv dem din egen elevator-tale! Vær OBS på at den højst varer et minut, da du fungerer som rollemodel.

Mind eleverne om, at nogle har behov for at skrive hele salgstalen ned, mens andre vil nøjes med stikord, indtale eller filme den. Fortæl, at de skal øve talen med 'lyd på' og tage tid, så de ved, at den fungerer mundtligt og ikke er for lang. Med stikord risikerer man nemlig at blive 'lang i spyttet'! Anvis evt., hvor på skolen de kan øve sig uforstyrret, og sørg for at aftale, hvornår de skal være tilbage i klassen, så I afslutter i fællesskab.

Vær opmærksom på, at alle elever får en salgstale – ofte vil elever med udfordringer 'putte sig' for at undgå at vise, at de ikke kan honorere kravene. Opsøg dem, og spørg f.eks. 'Hvad vil du fortælle i din salgstale?' Hjælp dem evt. med at finde svar som forberedelse via hjælpespørgsmålene i opgaven. Mind om, at de har mange svar fra modul 1, 2 og 3.

Hjælp tilsvarende især elever med større udfordringer til at formulere, hvordan de kunne fortælle en læreplads om deres vigtigste behov og til at vælge, hvilke relevante løsninger de vil foreslå virksomheden. Mind om, at de har mange svar fra modul 3 og 4.

Sørg for at afslutte forløbet ved at opmuntre eleverne til, at de er virkelig godt rustet til at finde 'et godt match' som læreplads, der får gavn af alle deres styrker og kvalifikationer. Sørg for, at elever med større udfordringer og funktionsnedsættelser kender til 'Det gode match – plus' med modul 6 og 7, og gå gerne med dem hen til dine kolleger, der står for disse forløb, og lav en konkret aftale. For nogle elever kan det være en barriere for at få den ekstra hjælp, at de selv skal tage denne kontakt.

Hvis elever er fraværende eller ikke når at blive færdige, skal de digitalt have adgang til såvel film som opgave, så de kan afslutte forløbet.

Modul 5	Procesbeskrivelse	Tid
Rammesætning	<p>Forklar, at i dag skal eleverne arbejde med, hvordan de kan præsentere og sælge sig selv over for en læreplads.</p> <p>Forklar, at I først skal se film, hvor eleverne hører, hvordan man konkret sælger sig selv over for en virksomhed, og at de derefter skal skrive deres egen salgstale og formulere, hvordan de vil fortælle om egne vigtigste behov og forslag til løsninger.</p>	5 min
Film	<p>Sæt <u>filmen</u> i gang.</p> <p><i>(Filmen beskriver, hvordan man kan fange lærepladsers interesse ved at se sig selv med virksomhedens øjne, og beskrive hvordan egne styrker og kvalifikationer kan imødekomme lærepladsens behov. Filmen introducerer til formålet med og indholdet i en salgstale, ligesom den giver eksempler på, hvordan man kunne fortælle om sine behov og foreslå løsninger.)</i></p>	8,5 min
Individuel opgave	<p>Uddel <u>opgaven</u>, og fortæl, hvor lang tid eleverne har til den. Fortæl, at de først skal lave deres egen salgstale og bagefter formulere, hvordan de vil præsentere deres vigtigste udfordringer og idéer til at håndtere dem.</p>	25 min
Fælles opsamling	<p>Saml fælles opmærksomhed og bed (evt. kun nogle af) eleverne om at dele eksempler på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deres salgstale • Præsentation af udfordringer og løsningsforslag. 	15 min
Tjek ud	<p>Bed eleverne selv bruge 1 minut på at overveje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er det vigtigste, du har lært på hele modulet? • Hvordan kan det bruges, når du søger læreplads? <p>Lad et par elever dele deres svar i plenum.</p> <p>Mind eleverne om at gemme alle papirer fra forløbet, så de kan bruges i lærepladssøgningen. Opfordr dem evt. til at få mere hjælp i lektiecafé/studievejledning.</p> <p>Sig tak for nu, og ønsk held og lykke fremover. Fortæl, at der er nogle virksomheder, som snart får glæde af eleverne!</p>	5 min

Modul 6: Funktionsnedsættelser

Modulets formål

Eleven får et indledende kendskab til egne udfordringer og behov som følge af en funktionsnedsættelse, så eleven er forberedt til på modul 7 at færdiggøre sin forberedelse af en kommende samtale med skolen om evt. SPS-støtte og/eller støtte fra en lærepladskonsulent. Eleven undersøger også, om funktionsnedsættelsen måske rummer relevante særlige styrker, der kan bruges i deres fag på en læreplads.

Læringsmål

- Eleven kender navnet på egen diagnose
- Eleven forstår, at det ofte er nødvendigt at italesætte sin funktionsnedsættelse for at få den rette hjælp og trives på en læreplads
- Eleven kender mulige udfordringer ved egen funktionsnedsættelse og har indblik i mulige uhensigtsmæssige konsekvenser, hvis de ikke håndteres på en læreplads
- Eleven ved, om egen funktionsnedsættelse giver særlige styrker.

Forberedelse

- Adgang til internet
- Projektor med lyd til visning af film [Find filmen til modul 6 her](#)
- Læs og kopier opgaven 'Funktionsnedsættelse og udfordringer' til eleven.

Didaktiske overvejelser

Modul 6 og 7 kaldet 'Det gode match – plus' tilbydes alene elever med funktionsnedsættelser. De anvendes individuelt. Modulerne kan evt. alternativt bruges i grupper med flere elever, hvor de får mulighed for at dele erfaringer og få et rum til at tale om funktionsnedsættelser. Det kan mindske oplevelsen af at 'være den eneste' med særlige udfordringer.

Modulets film skelner mellem 'handicap' og 'funktionsnedsættelse'. Det er ikke vigtigt, at eleven selv kan forklare dette, men at vedkommende forstår, at en funktionsnedsættelse ikke behøver udgøre et problem (handicap), hvis der findes løsninger på behovene. Dette håb – eller perspektiv – er modulets hovedformål.

I opgaven skal eleven forholde sig til konsekvenser, som funktionsnedsættelsen allerede giver eller kan give på en læreplads i elevens fag. Måske ved eleven det ikke selv pga. manglende kendskab til/erfaring med arbejde indenfor uddannelsens fag. Så tag afsæt i, hvilke udfordringer funktionsnedsættelsen allerede har givet på skolen i grundforløbet og evt. tidligere skolegang eller typiske udfordringer i hverdagen. Hjælp med at oversætte, om det også kunne gøre sig gældende på en relevant læreplads. Brug evt. dit kendskab til eleven ved f.eks. at spørge, "Hvad har du typisk svært ved i skolen?", "Hvad kan du ikke holde til/tåle?" og "Hvad sker der med dig, når noget bliver alt for svært pga. din funktionsnedsættelse?"

Tal også med eleven om, hvorvidt funktionsnedsættelsen giver særlige styrker. Det er typisk ikke et perspektiv, eleven selv har øje for. Det skal dog være særlige styrker af relevans for elevens fag.

Vær opmærksom på at eleven forstår, at skolens SPS-vejleder har ansvar for at søge ekstra støtte, og at en evt. lærepladskonsulent kan hjælpe med at etablere kontakt og tage dialogen med en mulig læreplads. Husk, at eleven skal færdiggøre opgaven på modul 6 for at få udbytte af modul 7.

Modul 6	Procesbeskrivelse	Tid
Rammesætning	<p>Fortæl, at eleven på modul 6 og 7 får hjælp til at forberede sig på at tale med skolens SPS-vejleder og evt. lærepladskonsulent om, hvordan konsekvenserne af elevens funktionsnedsættelse kan håndteres.</p> <p>Forklar, at i dag skal eleven undersøge, hvilke mulige udfordringer funktionsnedsættelsen kan give på en læreplads. Og overvej om funktionsnedsættelsen også kunne rumme nogle særlige styrker.</p> <p>Forklar, at eleven først skal se en film og derefter løse en opgave.</p>	5 min
Film	<p>Sæt <u>filmen</u> i gang.</p> <p><i>(Filmen fortæller, at mange elever på erhvervsskoler har funktionsnedsættelser og er i risiko for ikke at gennemføre deres uddannelse. Den beskriver, hvordan det at have en funktionsnedsættelse kan medføre særlige udfordringer og behov, som det er vigtigt at håndtere for at trives.)</i></p>	7 min
Individuel opgave	<p>Uddel <u>opgaven</u>, og fortæl, at eleven skal sætte kryds ved sin(e) funktionsnedsættelse(r) og vælge blandt mulige udfordringer – eller tilføje andre – der beskriver, hvad funktionsnedsættelsen typisk gør svært for eleven. Derudover skal eleven overveje, hvilke problemer det vil medføre, hvis eleven ikke får hjælp eller støtte til at håndtere sine udfordringer. Endelig skal eleven overveje, om funktionsnedsættelsen også giver særlige styrker, som kan udnyttes på en læreplads.</p>	30 min
Evt. opsamling	<p>Hvis du afholder et gruppeforløb, så bed eleverne dele eksempler på, hvilke udfordringer deres funktionsnedsættelsen giver dem og tilsvarende eksempler på særlige styrker som følge af funktionsnedsættelsen.</p>	15 min
Tjek ud	<p>Bed eleven bruge 1 minut på at overveje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er det vigtigste, du har lært i dag? • Hvordan kan det bruges, når du søger læreplads? <p>Lyt til elevens svar. Gennemføres modulet i en gruppe, deler eleverne deres svar i plenum.</p> <p>Mind eleven om at medbringe sine papirer på modul 7.</p> <p>Fortæl, at I dér arbejder videre med mere konkret at beskrive, hvilke udfordringer funktionsnedsættelsen giver.</p>	5 min

Modul 7: Støttemuligheder

Modulets formål

Eleven får kendskab til, hvordan egen funktionsnedsættelse konkret giver eller kan give udfordringer på en læreplads, så eleven er forberedt på at tale med skolens SPS-vejleder om at søge evt. støtte og tale med en lærepladskonsulent om, hvordan der kan skabes kontakt og dialog med en relevant virksomhed.

Læringsmål

- Eleven kender muligheden for at søge og få specialpædagogisk støtte (SPS) og nedsat arbejdstid på lærepladsen
- Eleven har mindst tre eksempler på konkrete udfordringer, som egen funktionsnedsættelse formodes at give på en læreplads
- Eleven er klar til at tale med en SPS-vejleder og evt. lærepladskonsulent.

Forberedelse

- Adgang til internet
- Projektor med lyd til visning af film [Find filmen til modul 7 her](#)
- Læs og kopier opgaven 'Særlige behov og ekstra støtte' til eleven.

Didaktiske overvejelser

Modulets film fortæller om muligheden for at søge SPS, når man har en dokumenteret funktionsnedsættelse. Hjælp evt. eleven med at afklare, hvilken specifik dokumentation der skal skaffes – forhør dig hos skolens SPS-vejleder. Hjælp evt. også med at aftale et møde med SPS-vejlederen for at igangsætte ansøgningen.

I opgaven skal eleven konkretisere sine specifikke udfordringer på en læreplads som følge af funktionsnedsættelsen. Støt eleven via dit evt. kendskab til personen og ved at kigge i elevens papirer fra modul 3, 4, 5 og 6. Sørg for at være så konkret som mulig, da det øger sandsynligheden for, at samtalen med skolens SPS-vejleder fører til en underbygget og relevant SPS-ansøgning og tilsvarende, at en evt. lærepladskonsulent kan indlede en god dialog med både eleven og mulige lærepladser.

Gennemfører du modulet for en gruppe, så lad eleverne dele deres svar, så de kan spejle sig i hinanden.

Når eleven er færdig med opgaven på modul 7, sikrer du dig, at der konkret etableres kontakt mellem eleven og skolens SPS-vejleder og evt. lærepladskonsulent. Det er ofte gavnligt at gå med og introducere parterne for hinanden. For nogle elever med funktionsnedsættelser kan det være en barriere selv at skulle tage denne kontakt.

Sørg for at afslutte dit forløb med eleven på en positiv måde. Mind f.eks. om, at mange virksomheder gerne vil tage særlige hensyn, når de forstår elevens konkrete behov og kan forestille sig konkrete løsninger. Understreg også at eleven først og fremmest skal gå i dialog med en mulig læreplads, så der er grobund for et samarbejde om at finde de bedste løsninger. Mind derudover om, at eleven også undervejs i læretiden kan få hjælp fra skolen, hvis der opstår problemer. Og at eleven samtidig med sin funktionsnedsættelse også har styrker og kvalifikationer, som skal bruges til at 'sælge sig selv' overfor en virksomhed.

Modul 7	Procesbeskrivelse	Tid
Rammesætning	<p>Forklar, at i dag skal eleven finde konkrete eksempler på udfordringer, som funktionsnedsættelsen giver på en læreplads</p> <p>Forklar, at I først skal se en film og bagefter lave en opgave.</p>	5 min
Film	<p>Sæt <u>filmen</u> i gang.</p> <p><i>(Filmen forklarer, at ekstra støtte kan være nødvendigt for at klare en læreplads og oplyser om muligheden for at søge og få SPS)</i></p>	6,5 min
Individuel opgave	<p>Uddel <u>opgaven</u>, og fortæl, at eleven skal formulere mindst tre eksempler på, hvordan funktionsnedsættelsen helt konkret giver udfordringer på en læreplads.</p>	30 min
Tjek ud	<p>Bed til sidst eleven bruge 1 minut på at overveje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er det vigtigste, du har lært på hele forløbet? • Hvordan kan det bruges, når du søger læreplads? <p>Lyt til elevens svar. Gennemføres modulet i en gruppe, deler eleverne deres svar i plenum.</p> <p>Forklar, at eleven skal medbringe alle sine opgaver fra 'Det gode match' og 'Det gode match – plus' til samtalerne med skolens SPS-vejleder og evt. lærepladskonsulent.</p> <p>Sig tak for i dag, og ønsk held og lykke med lærepladsøgningen og hovedforløbet.</p>	5 min